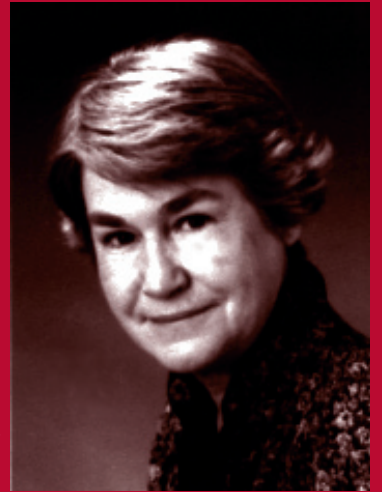

In gesprek met Margarete van den Brink

"De opgave van ons mensen, van ons allemaal, is om de Geest op een eigen persoonlijke manier tot uitdrukking te brengen."

Margarete van den Brink is auteur van diverse spirituele boeken, waarvan *Omgaan met gestorvenen* (geschreven samen met Hans Stolp) de bekendste is. Recent verscheen van haar hand een boek over de zeven fasen in de spirituele ontwikkeling van mens en organisatie. Zij studeerde aan de Sociale Academie en heeft een eigen communicatieadviesbureau. Marjolein Rikmenspoel had een gesprek met haar.

Hoe ben je gekomen tot het schrijven?

"Tegenwoordig wordt er steeds meer in mechanische termen gesproken over hulpverlening als een dienstverlenend systeem. In de tijd dat ik op school zat stond het menselijk contact centraal. Op de sociale academie werd er verteld over het hulpverlenende proces dat als een hulpvrager zijn hart kan uitstorten bij een hulpgever, en die hulpgever zó luistert, dat deze wérkelijk hoort waar de hulpvrager mee zit, dat in dat contact wat kon gebeuren waardoor de cliënt stappen kan zetten in zijn of haar persoonlijke ontwikkeling. Dat is één van de meest intrigerende dingen in mijn leven geweest. Ik stelde mezelf de vraag: 'wat werkt daar dan?'. Op een gegeven moment kreeg ik een intuïtieve inval, een ingeving. Deze zei mij dat ik op zoek moest gaan in de spirituele hoek, omdat ik het antwoord niet zou vinden in de wetenschappelijke wereld. Ik begon bij het boeddhisme en hindoeïsme en werkte alles wat ik las door met de vraag: 'hoe kan ik dat met de hulpverlening verbinden?'. Door wat ik las kreeg ik interessante inzichten, maar geen antwoord. Dat gevoel kreeg ik pas toen ik met antroposofie aan de gang ging. Toen begon ik te ervaren: hiermee kan ik de brug slaan tussen hulpverlening en spiritualiteit. Dat is de aanzet geweest tot mijn werk."

Je kwam in aanraking met boeken van Rudolf Steiner?

"Ja, inderdaad. Maar op het gebied van de hulpverlening had hij niets geschreven. Wel over landbouw en medische zaken, pedagogie en de vrije school, maar niet over hulpverlening en het sociale. In die tijd, achter in de jaren zeventig, was de belangstelling in mijn vakgebied voor spiritualiteit ook nog helemaal niet aanwezig. Ik begreep dat ik een heleboel moest lezen en studeren. Tegelijkertijd ben ik op zoek gegaan naar mensen, die mij misschien antwoorden zou kunnen geven, zoals Lievegoed. Maar ook die personen konden mij niet helpen. Op een gegeven moment zei een oudere vriend tegen mij: "Je moet naar Edinburgh gaan, daar woont iemand die je kan helpen". Ik kreeg het adres, schreef een brief en ben erheen gegaan. Het was dé kans om het antwoord te vinden."

Wie was die man?

"Hans Schauder, één van de medeoprichters van de Camphillbeweging in Engeland. Een organisatie gesticht door Joodse artsen, gevlucht uit Wenen eind jaren dertig vanwege de vervolging. Inmiddels is dit een wereldbeweging van mensen, ook gehandicapt, die samen leven in gemeenschap. Schauder was antroposofisch arts en geïnteresseerd in mystiek. Hij kon mij inzicht geven over de innerlijke houding van de hulpverlener."

Hoe kwam hij dan aan die informatie?

"Hij had het, met behulp van de antroposofie, het boeddhisme en de mystici, zelf ontwikkeld."

Hoe kwam je er eigenlijk bij om zo op zoek te gaan? Speelde spiritualiteit al een rol in je kinderjaren?

"Ik ben Nederlands Hervormd opgevoed, heel vrij. Ik was als kind al religieus en ben dat altijd gebleven. Ik besepte dat er meer is tussen hemel en aarde. Zo wist ik zeker dat engelen bestaan. Ik wist ook zeker dat natuurwezens bestaan. Ik woonde als kind op de Veluwe en daar ging ik soms onder de paddestoelen kijken, omdat ik ervan overtuigd was dat daar deurtjes zaten waar kabouters en ook elfen in en uit gingen. Die wilde ik heel graag zien. Maar net als ik keek, gingen de deurtjes dicht. Zo was het ook met engelen: als ik in bed lag, met mijn ogen dicht, kon ik ze zien, maar als ik dan mijn ogen open deed, bleken ze verdwenen, want ze wilden niet gezien worden."

Die zekerheid heeft jou in je zoekproces gestuurd en ook gesteund?

"Jazeker. Maar de kerk en het geloofsleven heb ik rond mijn zestiende jaar heel bewust op non-actief gezet. Ik was me ervan bewust dat wat er in de kerken gebracht werd, niet voldoende tegemoet kwam aan wat ik zocht. Toen dacht ik al: 'er móet iets anders zijn'. Er is in de bijbel een sleutel die mij helpt om een diepere verbinding te krijgen met de inhoud ervan. Ik was ervan overtuigd dat ik die sleutel zou vinden. En toen ik met die man in Edinburgh sprak, vond ik die sleutel." "Hans Schauder had zo'n doorleefd gevoel van innerlijke realiteit, van zicht op de werking van de geest. Ik kon dat ook ervaren in het contact met hem, wat heel cruciaal is natuurlijk. Ik was dat nog nooit eerder tegengekomen. Hij was de eerste die echt naar mij luisterde en mijn vragen werkelijk begreep. Ik heb zo'n twintig jaar contact met hem gehad. Ik ging regelmatig naar hem toe, we gingen samenwerken."

Is daardoor ook jouw liefde voor Engeland ontstaan?

"Die was er al, maar toen werd het me duidelijk waarom. Ik liep rond in Edinburgh, het raakte me zeer: zoveel kwam me bekend voor, het riep zoveel bij me op, maar ik kon het niet verklaren."

Is het je inmiddels duidelijk waar die emoties van herkenning vandaan kwamen?

"Ik ben eens bij een helderziende geweest, die mij vertelde dat ik in een vorig leven overgestoken ben van Frankrijk naar Engeland. Het zou heel goed kunnen dat ik in een vorig leven in